

РОЗДІЛ 7. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ТА ДОСВІД ЗАПРОВАДЖЕННЯ НЕФІНАНСОВОГО ЗВІТУВАННЯ КОМПАНІЙ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

INSTITUTIONAL FRAMEWORK AND EXPERIENCE OF IMPLEMENTING NON-FINANCIAL REPORTING OF COMPANIES IN THE EUROPEAN UNION

Процес концептуалізації глобального сталого розвитку актуалізував завдання підвищення прозорості та підзвітності компаній в розрізі впливу їхньої діяльності на екологію, економіку та суспільство. Для його вирішення у господарську практику запроваджено інститут нефінансового звітування. У статті досліджено процес інституціоналізації розкриття нефінансової інформації компаніями ЄС та встановлено основні переваги і недоліки інституту нефінансового звітування на сучасному етапі його розвитку. На підставі аналізу та узагальнення досвіду розкриття нефінансової інформації компаніями в країнах-членах ЄС визначено особливості, позитивні і негативні наслідки нефінансового звітування для компаній та їх інституційного середовища. Обґрунтовано напрями вдосконалення системи нефінансового звітування українських компаній на інституційних засадах ЄС.

Ключові слова: директива ЄС, інститут нефінансового звітування, компанія, розкриття нефінансової інформації, сталий розвиток, стандарт.

The process of conceptualizing global sustainable development actualized the task of increasing the transparency and accountability of companies in terms of the impact of their activities on the environment, economy and society. To solve it, the institute of non-financial reporting was introduced into economic practice. The purpose of the article is to study the process of institutionalization of non-financial reporting of companies in the EU and generalize the experience of disclosure of non-financial information by companies in EU member states in order to justify the system of non-financial reporting of Ukrainian companies on the institutional basis of the EU. The adoption by the European Parliament and the Council of the EU of Directive 2013/34/EU and Directive 2014/95/EU became a powerful impetus for the development of the institution of non-financial reporting. However, due to the transposition of certain norms of Directive 2014/95/EU into the national legal systems of the EU member states with significant differences, the institution of non-financial reporting currently has certain shortcomings: the scope of application is not clearly defined enough, there are significant differences in the presentation of non-financial information, which complicates its analysis and comparison, disclosure of non-financial information requires significant administrative costs and costs for its verification, etc. Therefore, today an urgent task is to revise the existing legislation of the EU and participating countries, taking into account the interests of all parties interested in the non-financial reporting of companies. Based on the analysis and generalization of the experience of disclosure of non-financial information by companies in EU member states, the article identifies the features, positive and negative consequences of non-financial reporting for companies. The positive impact of non-financial reporting on the company's institutional environment has been proven: increasing the transparency of the company's activities in such areas as the environment, society, human rights, and anti-corruption; development of internal procedures and practices; improvement of communication policy in supply chains and business practices; ensuring the appropriate level of integrity of the company; increasing the level of trust of stakeholders and investors. Based on the results of the research, directions for improving the system of non-financial reporting of Ukrainian companies based on the EU institutional framework are substantiated.

Key words: company, EU directive, institute of non-financial reporting, reporting of non-financial information, standard, sustainable development.

УДК 657.631

DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct71-46>

Солодовник О.О.

д.е.н., професор,
професор кафедри фінансів,
обліку та безпеки бізнесу,
Харківський національний університет
міського господарства
імені О.М. Бекетова

Solodovnik Olesia

O.M. Beketov National University
of Urban Economy in Kharkiv

Постановка проблеми. Протягом останніх десятиліть глобальне суспільство перебуває на зростаючому етапі сталого розвитку, що зумовлює посилення вимог до підзвітності та прозорості соціальної й екологічної інформації компаній. Оскільки традиційна модель фінансової звітності не відповідає належним чином інформаційним потребам зацікавлених сторін і, відповідно, не є адекватною для забезпечення прийняттого рівня прозорості і підзвітності, тому в різних країнах світу запроваджуються нові форми звітності, в яких розкривається нефінансова інформація про внесок компанії у сталий розвиток, зокрема економічні, соціальні й екологічні аспекти її діяльності.

Важливу роль у формуванні інституційних основ нефінансового звітування компаній відіграють міжнародні ініціативи, наприклад, Глобальний договір ООН, Глобальна ініціатива звітності, Рада з міжнародної інтегрованої звітності та ін., а також уряди країн. З метою координації національних положень та вдосконалення розкриття компаніями нефінансової інформації Європарламентом та Радою ЄС прийнято Директиву 2014/95/ЄС «Про розкриття нефінансової та диверсифікованої інформації окремими великими компаніями і групами», положення якої транспоновані у національні правові системи країн-членів ЄС. На думку більшості компаній і стейкхолдерів запроваджені зміни в законодавстві стали одним із драйверів

підвищення обізнаності, вдосконалення процедур звітності та внутрішньої практики [1].

В Україні нефінансова звітність компаній перебуває на етапі впровадження: імплементовано норми європейського законодавства щодо необхідності складання звіту про управління, прийнято методичне забезпечення підготовки такого звіту, суб'єкти господарювання дедалі більше долучаються до розкриття інформації про вплив їхньої діяльності на економіку, екологію й суспільство [2]. Втім, набуття Україною статусу кандидата на вступ в ЄС актуалізує завдання формування цілісної системи нефінансового звітування вітчизняних компаній на інституційних засадах ЄС з урахуванням досвіду їх імплементації у господарську діяльність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблематика нефінансового звітування у зарубіжних дослідженнях окреслилась на початку 1970-х років, але до 2000-х років інтерес до неї був незначний. М. Груесо-Гала та С. С. Зорноза [3] встановлено, що протягом 2013–2019 рр. у науково метричній базі Web of Science за цією проблематикою було опубліковано 2232 статті. На підставі сучасного бібліометричного аналізу цих статей вченими встановлено: найбільшу увагу науковцями приділено вивченню сутності та детермінант нефінансового звітування у контексті корпоративної соціальної відповідальності, сталого розвитку, ділової етики, цінностей та парадигми потрібного результату; достатньо новими напрямками досліджень, що набувають популярності останнім часом і потребують подальших досліджень, є формування і стандартизація нефінансових звітів, їх змістовне наповнення, умови та наслідки запровадження; на сьогодні існує потреба в більшій кількості порівняльних досліджень між країнами з різним інституційним середовищем.

В Україні дослідженням теоретико-методологічних і практичних аспектів складання нефінансової звітності займаються Бондар Т., Воробей В., Єфименко Т., Журавльова І., Журовська І., Зінченко А., Кармаза О., Коритник Л., Король С., Курило О., Кучерява М., Легенчук С., Ловінська Л., Макаренко І., Мартинюк О., Озеран А., Олійник Я., Петрик О., Сухонос В., Шолно О. [2; 4–10]. Разом із тим, у вітчизняних наукових публікаціях ще бракує системних досліджень щодо наукового опрацювання інституційних засад нефінансового звітування європейських компаній та досвіду їх впровадження в країнах-членах ЄС.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження процесу інституціоналізації нефінансового звітування компаній в ЄС та узагальнення досвіду розкриття нефінансової інформації компаніями в країнах-членах ЄС задля обґрунтування системи нефінансового звітування українських компаній на інституційних засадах ЄС.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Розвиток світової економіки продукує численні виклики, які доводиться вирішувати компаніям для забезпечення сталого розвитку свого бізнесу, зберігаючи і покращуючи довірливі відносини зі своїми зацікавленими сторонами. У цьому контексті зростає роль нефінансової звітності компанії, як інструмента підвищення прозорості та підзвітності її діяльності, забезпечення інформаційних потреб різних груп зацікавлених сторін, зменшення асиметрії інформації на ринку тощо. Така звітність містить інформацію про економічні, екологічні та соціальні аспекти діяльності компанії, а також стан її корпоративного управління. Доповнюючи дані традиційної фінансової звітності нефінансова інформація дає змогу зацікавленим сторонам більш повно і точно оцінити минулу, поточну та майбутню діяльність компанії.

Вимоги від стейкхолдерів до компаній щодо нефінансового звітування з'явилися на початку 80-х років ХХ ст., коли фонди соціальних інвестицій у Великобританії і США почали відслідковувати соціальні аспекти діяльності компаній та загалом етику бізнесу [4]. Це поступово призвело до розвитку нових, добровільних форм нефінансової звітності, таких як: звітність про інтелектуальний капітал, корпоративну соціальну відповідальність (CSR), звітність про сталий розвиток (GRI), інтегрована звітність (IR) та ін. На сьогодні існує вже кілька десятків міжнародних, загальноєвропейських і національних систем нефінансової звітності, що дозволяє застосовувати гнучкий підхід до розкриття інформації про вплив діяльності компаній на економіку, екологію та суспільство, але разом з тим призводить до відсутності її порівнянності та додаткового адміністративного навантаження для компаній.

З метою вдосконалення розкриття компаніями нефінансової інформації та координації національних положень у цій сфері Європарламентом та Радою ЄС прийнято Директиву 2013/34/ЄС «Про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність і зв'язані з ними звіти окремих типів компаній» [11] та Директиву 2014/95/ЄС «Про розкриття нефінансової та диверсифікованої інформації окремими великими компаніями і групами» [12], а для полегшення компаніям розкриття нефінансової інформації та забезпечення її відповідності, корисності й порівнянності Європейською комісією розроблено Керівництво з нефінансової звітності (методологія розкриття нефінансової інформації) [13], яке містить керівні, але необов'язкові, принципи, що включають загальні і галузеві ключові показники (KPI) нефінансового характеру, які характеризують діяльність компанії. Завдяки цьому регуляторному втручанню розкриття нефінансової інформації

змінилося від переважно добровільного підходу до обов'язкового режиму [14].

Директива 2014/95/ЄС вносить зміни до Директиви 2013/34/ЄС і зобов'язує суб'єктів громадського інтересу складати нефінансовий звіт, який містить інформацію щодо як мінімум таких аспектів: охорона навколишнього середовища, питання зайнятості та соціальні питання, повага прав людини, боротьба з корупцією і хабарництвом. Такий звіт повинен включати опис політики, результатів і ризиків, пов'язаних з цими питаннями, інформацію про впровадження процесу дью-ділідженс, що реалізується на підприємстві, а також інформацію, що стосується, у відповідних випадках і відповідному обсязі, ланцюгів постачання і договорів субпідряду, з метою виявлення, запобігання і пом'якшення існуючих і потенційних несприятливих наслідків.

За замовчуванням нефінансовий звіт є частиною звіту про управління. Проте, Директива 2014/95/ЄС дозволяє державам-членам ЄС надавати компаніям можливість публікувати необхідну нефінансову інформацію в окремому звіті. Більшість держав-членів ЄС зробили цю можливість доступною. Зокрема, компанії можуть самостійно обирати систему звітності (міжнародну, загальноєвропейську або національну) і використовувати її повністю або частково. Потенційний перелік міжнародних і загальноєвропейських

систем звітності, які можуть бути використані компаніями наведено у Директиві 2014/95/ЄС (рис. 1).

Протягом 2016–2018 років всі країни-члени ЄС ввели в дію закони, нормативно-правові акти та адміністративні положення, що необхідні для виконання Директиви 2014/95/ЄС. При цьому, більшість положень даної Директиви були транспоновані подібним чином, проте положення щодо визначення компаній, на які поширюються нормативні вимоги щодо нефінансової звітності, форматів розкриття інформації та штрафів за недотримання вимог розкриття інформації імплементовано до національних правових систем із значними розбіжностями.

Відповідно до Директиви 2014/95/ЄС сфера дії вимог щодо розкриття нефінансової інформації визначається виходячи з підсумку балансового звіту, чистого обороту та середньої кількості працівників. Вимоги щодо розкриття нефінансової звітності застосовуються тільки до тих компаній, які вважаються великими і суспільно значимими, а також до тих, що мають значення для всього суспільства і є материнськими компаніями у великих групах, у кожному з яких середня кількість працюючих становить понад 500 осіб, у випадку групи – на консолідованій основі.

Разом із тим, країни-члени ЄС мають можливість поширити положення Директиви, на більшу кількість компаній. Це зумовлює певні відмінності

ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКІ ТА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КОМПАНІЙ
Система екологічного менеджменту та аудиту (<i>EMAS – Eco-Management and Audit Scheme</i>)
Глобальний договір ООН (<i>United Nations (UN) Global Compact</i>)
Керівництво по звітності у сфері сталого розвитку Глобальної ініціативи зі звітності (<i>The Global Reporting Initiative GRI</i>)
Керівні принципи ОЕСР для багатонаціональних підприємств (<i>The Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) Guidelines for Multinational Enterprises</i>)
Керівні принципи підприємницької діяльності в аспекті прав людини (<i>The Guiding Principles on Business and Human Rights</i>)
Система екологічного менеджменту та аудиту (<i>Eco-Management and Audit Scheme (EMAS)</i>)
Стандарт ISO 26000 – «Керівництво з соціальної відповідальності» (<i>The International Organisation for Standardisation's ISO 26000</i>)
Тристороння декларація принципів, що стосуються багатонаціональних корпорацій і соціальної політики Міжнародної організації праці (<i>The International Labour Organisation's Tripartite Declaration of principles concerning multinational enterprises and social policy</i>)

Рис. 1. Загальноєвропейські та міжнародні стандарти нефінансової звітності компаній, рекомендовані у Директиві 2014/95/ЄС

Джерело: складено за [12]

критеріальних вимог до компаній, зобов'язаних звітувати у різних країнах-членах ЄС. Так, значення критерію «середня кількість працівників» у Данії та Швеції встановлено на рівні 250 осіб, а в інших країнах-членах ЄС – на рівні 500 осіб, значення критерію «чистий оборот» і «підсумок балансового звіту» у країнах Єврозони встановлено на рівні 40 млн. євро і 20 млн. євро відповідно, за винятком Бельгії (34 млн. євро і 17 млн. євро відповідно) і Греції (кількісне значення критерію законодавчо не визначено), в інших країнах-членах ЄС ці критерії визначено у національних валютах. За оцінками [15] більш ніж 6000 європейських компаній почали застосовувати положення Директиви 2014/95/ЄС для звітування з 2018 року на підставі інформації за 2017 фінансовий рік.

Як було зазначено, Директива 2014/95/ЄС надає можливість включати нефінансові звіти в річний звіт або в окремий звіт (залежно від рішень і вибору держав-членів). При цьому Директива не накладає на компанії жорстких рамок або стандартів звітності, але є країни, які вимагають від них використання стандартів відповідно до національного законодавства (наприклад, Бельгія та Іспанія). Перевірка 145 європейських емітентів, здійснена у 2019 році Європейським органом з цінних паперів і ринків (ESMA) з метою оцінки стану правозастосування та регулятивної діяльності, показала, що 67% перевірених компаній включили свою нефінансову звітність безпосередньо в звіт про управління (9% через перехресне посилання), тоді як 14% представили свої нефінансові звіти окремо, але в межах річного фінансового звіту, 19% досліджених емітентів подали нефінансову звітність окремо поза річним фінансовим звітом [16]. Слід зазначити, що крім звітності великі компанії наразі розкривають нефінансову інформацію у своїх брифінгах для інвесторів, інформаційних бюлетенях, прес-релізах, а також веб-оголошеннях та інших заходах [15]. Все це призводить до очевидних відмінностей у представленні нефінансової інформації компаніями в ЄС.

Для забезпечення відповідності, корисності і порівнянності нефінансової інформації Єврокомісія розробила Керівництво з нефінансової звітності (методологія розкриття нефінансової інформації), у якому визначила керівні принципи складання нефінансового звіту, такі як: розкриття суттєвої інформації; чесний, збалансований і зрозумілий; всеохоплюючий, але лаконічний; стратегічний та націлений у майбутнє; орієнтація а стейкхолдерів; послідовність подання інформації. Водночас, Єврокомісія закликає компанії використовувати гнучкий підхід до розкриття нефінансової інформації й акцентує увагу на тому, що даний документ має рекомендаційний характер і не створює нових юридичних зобов'язань.

Орієнтиром у підготовці нефінансових звітів європейськими компаніями є міжнародні стандарти, рекомендовані у Директиві 2014/95/ЄС (рис. 1). За даними звіту Європейської комісії 2020 року [1] стандартом, що найчастіше використовується компаніями, є GRI: дві третини опитаних компаній заявили, що використовують стандарт GRI принаймні певною мірою для нефінансового звітування. Близько 60% компаній також звітують згідно з Глобальним договором ООН, 52% – згідно з Рекомендаціями Європейської комісії 2017 року та 44% – згідно з Проєктом розкриття вуглецю (CDP). Від 25 до 30% компаній використовують Рекомендації Європейської комісії щодо кліматичної звітності 2019 року (29%), Рекомендації ОЕСР для багатонаціональних підприємств (27%), Тристоронню декларацію принципів МОП щодо багатонаціональних підприємств (27%), ООН Керівні принципи бізнесу та прав людини (25%) та Робоча група з питань розкриття фінансової інформації, пов'язаної з кліматом (24%). Інші стандарти та рамки використовуються значно меншою мірою. При цьому GRI принаймні певною мірою використовують 100% опитаних компаній, розташованих в Італії та Іспанії, і близько 90% тих, що розташовані в Нідерландах, Польщі та Фінляндії. Глобальний договір ООН є найбільш поширеним стандартом у Данії, Франції та Швеції.

Практика свідчить, що майже всі компанії вирішують яку саме інформацію розкривати у нефінансовому звіті на основі результатів неформальних внутрішніх обговорень, інструкцій міжнародних стандартів звітності, аналізу звітів інших компаній і консультацій із стейкхолдерами та постачальниками [1]. Застосування зазначених підходів до вибору фактичної суттєвої інформації для розкриття сприяє вдосконаленню внутрішніх процедур і практик, підвищенню транспарентності компанії, інтенсифікації обміну інформацією в ланцюгах постачання, розширенню ринків, підвищенню рівня довіри стейкхолдерів, ідентифікації важливих проблем, які впливають на бізнес-стратегії. Разом із тим, нефінансова звітність також несе в собі певні ризики і труднощі для компаній: зростання адміністративних витрат і витрат на аудит; неправильна оцінка суттєвості інформації через брак кваліфікованих фахівців і досвіду розкриття нефінансової інформації; штрафи за недотримання спеціальних положень щодо форматів розкриття інформації, передбачених національним законодавством; можлива критика, оскільки звітність компанії має справедливо висвітлювати позитивні і негативні аспекти її діяльності; імовірність використання недостовірних даних через недосконалість системи збору даних, внутрішнього контролю і звітності. Загалом, підготовка та розкриття нефінансової інформації допомагає компаніям покращити фінансові та нефінансові показники діяльності,

уникнути, зменшити або контролювати шкідливий вплив своєї діяльності на суспільство та навколишнє середовище, підвищити рівень довіри стейкхолдерів та привабливість для інвесторів.

Висновки. Процес концептуалізації глобального сталого розвитку актуалізував завдання підвищення прозорості та підзвітності компаній в розрізі впливу їхньої діяльності на екологію, економіку та суспільство. Для його вирішення у господарську практику запроваджено інститут нефінансового звітування. Нові стандарти і правила розкриття нефінансової інформації на початковому етапі мали добровільний характер.

Потужним імпульсом розвитку інституту нефінансового звітування компаній стало прийняття Європарламентом і Радою ЄС Директиви 2013/34/ЄС і Директиви 2014/95/ЄС, у яких на законодавчому рівні закріплено обов'язковість нефінансового звітування великих і середніх компаній в ЄС, сферу застосування, формат, зміст і порядок розкриття нефінансової інформації. Проте, внаслідок транспонування окремих норм Директиви 2014/95/ЄС у національні правові системи країн-членів ЄС із значними розбіжностями наразі інститут нефінансового звітування має певні недоліки, зокрема, недостатньо чітко окреслена сфера застосування, існують істотні відмінності у представленні нефінансової інформації, що ускладнює її аналіз і порівняння, розкриття нефінансової інформації вимагає значних адміністративних витрат і витрат на її верифікацію та ін. Тому на сьогодні актуальним завданням є перегляд існуючих норм законодавства ЄС та країн-учасниць з урахуванням інтересів усіх сторін, зацікавлених у нефінансовому звітуванні компаній.

Узагальнюючи досвід розкриття нефінансової інформації компаніями в ЄС можемо констатувати позитивний її вплив як на формальні, так і неформальні правила і норми інституційного середовища компанії, зокрема: підвищення прозорості діяльності компанії у таких сферах, як навколишнє середовище, суспільство, права людини, протидія корупції; розвиток внутрішніх процедур і практик; вдосконалення комунікаційної політики у ланцюгах постачань і традицій ведення бізнесу; забезпечення належного рівня доброчесності компанії; підвищення рівня довіри стейкхолдерів і інвесторів.

На підставі проведеного дослідження вважаємо, що при формуванні цілісної системи нефінансового звітування українських компаній доцільно чітко визначити критеріальні вимоги до компаній, які мають розкривати нефінансову інформацію в обсязі, передбаченому нормами Директиви 2014/5/ЄС; передбачити для таких компаній можливість публікації необхідної нефінансової інформації в окремому звіті, самостійно обираючи систему звітності з обмеженого переліку найбільш

поширених у країнах ЄС міжнародних та загальноєвропейських стандартів; забезпечити розміщення на окремому веб-сайті уповноваженого державного органу нефінансових звітів компаній, керівництв, методичних матеріалів, відеокурсів та ін. щодо складання такої звітності; забезпечити періодичний аналіз впливу регуляторних актів у сфері нефінансового звітування на інтереси компаній, їх стейкхолдерів та постачальників послуг.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Study on the non-financial reporting directive: final report / European Commission, Directorate-General for Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union. 2021. URL: <https://data.europa.eu/doi/10.2874/229601> (дата звернення: 15.03.2023).
2. Ловінська Л. Г., Бондар Т. А. Нефінансова звітність як основа інформаційного забезпечення моніторингу досягнення цілей сталого розвитку. *Фінанси України*. 2019. № 11. С. 20–30.
3. Grueso-Gala M., Camisón Zornoza C. A bibliometric analysis of the literature on non-financial information reporting: Review of the research and network visualization. *Cuadernos de Gestión*. 2022. No. 22(1). P. 175–192.
4. Воробей В., Журовська І. Нефінансова звітність: інструмент соціально відповідального бізнесу. Київ: ТОВ «Інжиніринг», 2010. 78 с.
5. Олійник Я. В., Кучерява М. В. Удосконалення нормативно-правового забезпечення нефінансової звітності в Україні як результат співпраці з міжнародними інституціями. *Фінанси України*. 2019. № 11. С. 31–43.
6. Єфименко Т. І. Звітування зі сталого розвитку: виклики та шляхи подолання. *Фінанси України*. 2019. № 11. С. 9–19.
7. Олійник Я. В., Кучерява М. В., Зінченко А. Г., Коритник Л. П. Практика нефінансової звітності підприємств добувної галузі України. *Наукові праці НДФІ*. 2020. № 4. С. 95–105.
8. Makarenko I., Sukhonos V., Zhuravlyova I., Legenchuk S., Szolno O. Sustainability reporting assessment for quality and compliance: the case of Ukrainian banks' management reports. *Banks and Bank Systems*. 2020. No. 15(2). P. 117–129.
9. Озеран А. Звіт керівництва та інша нефінансова інформація: структура і зміст. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2018. № 4. С. 15–28.
10. Petryk O., Kurylo O., Karmaza O., Makhinchuk V., Martyniuk O. Non-financial reporting of companies and the necessity of its confirmation by auditors in Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*. 2018. No 16(2). P. 385–395.
11. Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034&qid=1680280038672> (дата звернення: 15.03.2023).
12. Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending

Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0059&qid=1680280140901> (дата звернення: 15.03.2023).

13. Communication from the European Commission: Guidelines on non-financial reporting (methodology for reporting non-financial information) (2017/C215/01). URL: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705(01)&from=EN) (дата звернення: 15.03.2023).

14. Fiandrino S., Tonelli A. A Text-Mining Analysis on the Review of the Non-Financial Reporting Directive: Bringing Value Creation for Stakeholders into Accounting. *Sustainability*. 2021. No. 13(2). P. 763. <https://doi.org/10.3390/su13020763> (дата звернення: 15.03.2023).

15. Current Non-financial Reporting Formats and Practices / European Reporting Lab, European Financial Reporting Advisory Group. 2021. URL: https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=%2Fsites%2Fwebpublishing%2FSiteAssets%2FEFRAG%2520PTF-NFRS_A6_FINAL.pdf&AspxAutoDetectCookieSupport=1 (дата звернення: 15.03.2023).

16. Report Enforcement and regulatory activities of European enforcers in 2019 / European Securities and Markets Authority. 2020. URL: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-846_2019_activity_report.pdf (дата звернення: 15.03.2023).

REFERENCES:

1. European Commission, Directorate-General for Financial Stability, Financial Services and Capital Markets Union. (2021). *Study on the non-financial reporting directive : final report*. Available at: <https://data.europa.eu/doi/10.2874/229601> (accessed 15 March 2023).

2. Lovinska L. H., Bondar T. A. (2019) Nefinansova zvitnist yak osnova informatsiinoho zabezpechennia monitorynhu dosiahnennia tsilei staloho rozvytku [Non-financial reporting as the basis of information support for monitoring the achievement of sustainable development goals]. *Finansy Ukrainy*, vol. 11, pp. 20–30.

3. Grueso-Gala M., Camisón Zornoza C. (2022). A bibliometric analysis of the literature on non-financial information reporting: Review of the research and network visualization. *Cuadernos de Gestión*, vol. 22(1), pp. 175–192.

4. Vorobei V., Zhurovska I. (2010) Nefinansova zvitnist: instrument sotsialno vidpovidalnoho biznesu [Non-financial reporting: a tool of socially responsible business]. Kyiv: TOV «Inzhynirynh» 78 p. (in Ukrainian)

5. Oliinyk Ya. V., Kucheriava M. V. (2019) Udoskonalennia normatyvno-pravovoho zabezpechennia nefinansovoi zvitnosti v Ukraini yak rezultat spivpratsi z mizhnarodnymy instytuttsiamy [Improvement of regulatory and legal support of non-financial reporting in Ukraine as a result of cooperation with international institutions]. *Finansy Ukrainy*, vol. 11, pp. 31–43.

6. Yefymenko T. I. (2019) Zvituvannia zi staloho rozvytku: vyklyky ta shliakhy podolannia [Sustainabil-

ity reporting: challenges and ways to overcome them]. *Finansy Ukrainy*, vol. 11, pp. 9–19.

7. Oliinyk Ya. V., Kucheriava M. V., Zinchenko A. H., Korytnyk L. P. (2020) Praktyka nefinansovoi zvitnosti pidpriemstv dobuвної haluzi Ukrainy [The practice of non-financial reporting of enterprises in the extractive industry of Ukraine]. *Naukovi pratsi NDFI*, vol. 4, pp. 95–105.

8. Makarenko I., Sukhonos V., Zhuravlyova I., Legenchuk S., Szolno O. (2020). Sustainability reporting assessment for quality and compliance: the case of Ukrainian banks' management reports. *Banks and Bank Systems*, vol. 15(2), pp. 117–129.

9. Ozeran A. (2018) Zvit kerivnytstva ta insha nefinansova informatsiia: struktura i zmist [Management report and other non-financial information: structure and content]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, vol. 4, pp. 15–28.

10. Petryk O., Kurylo O., Karmaza O., Makhinchuk V., Martyniuk O. (2018) Non-financial reporting of companies and the necessity of its confirmation by auditors in Ukraine. *Problems and Perspectives in Management*, vol. 16(2), pp. 385–395.

11. The European Parliament and the Council of the European Union. (2013). *Directive 2013/34/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32013L0034&qid=1680280038672> (accessed 15 March 2023).

12. The European Parliament and the Council of the European Union. (2014). *Directive 2014/95/EU of the European Parliament and of the Council of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups*. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0059&qid=1680280140901> (accessed 15 March 2023).

13. European Commission. (2017). *Communication from the European Commission: Guidelines on non-financial reporting (methodology for reporting non-financial information) (2017/C215/01)*. Available at: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705(01)&from=EN) (accessed 15 March 2023).

14. Fiandrino S., Tonelli A. (2021) A Text-Mining Analysis on the Review of the Non-Financial Reporting Directive: Bringing Value Creation for Stakeholders into Accounting. *Sustainability*, vol. 13(2), 763. Available at: <https://doi.org/10.3390/su13020763> (accessed 15 March 2023).

15. European Reporting Lab, European Financial Reporting Advisory Group (2021) *Current Non-financial Reporting Formats and Practices*. Available at: https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=%2Fsites%2Fwebpublishing%2FSiteAssets%2FEFRAG%2520PTF-NFRS_A6_FINAL.pdf&AspxAutoDetectCookieSupport=1 (accessed 15 March 2023).

16. Securities and Markets Authority (2019) *Report Enforcement and regulatory activities of European enforcers in Europe*. Available at: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-846_2019_activity_report.pdf (accessed 15 March 2023).